

Zprostředkovatelská činnost při prodeji elektřiny a plynu – ochrana spotřebitele

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 661), s právem EU

Informační podklad č. 0661

prosinec 2019

autor: Eva Balounová

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: STANOVISKA
Název: Zprostředkovatelská činnost při prodeji elektřiny a plynu – ochrana spotřebitele	Typ řady: online
Autor: Balounová, E.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=4
Číslo: Stanovisko č. 0661	První vydání řady: říjen 1998
Datum: prosinec 2019	Frekvence vydání řady: nepravidelná
	Zaměření: stanoviska kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Energetický zákon, ochrana spotřebitele, zprostředkování, energetika	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií

STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

Oddělení pro evropské záležitosti

STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
---	--	---	--	---

Oddělení komunikace a vzdělávání

INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů
---	---	--	---	---

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 661), s právem EU

Úvod:

Cílem novely zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (dále jen energetický zákon) a zákonů s ním souvisejících je dle předkladatelů zejména posílení ochrany zákazníka vystupujícího z pozice spotřebitele v oblasti obchodu s energiemi. Dle důvodové zprávy k návrhu zákona začalo v souvislosti s možností volby výběru dodavatele elektřiny a plynu ze strany zákazníka docházet k nekalým praktikám jak ze strany obchodníků s těmito komoditami, tak i ze strany zprostředkovatelů. Navrhovatelé uvádějí, že zatímco jednání obchodníků s energiemi je v současné době již určitým způsobem energetickým zákonem regulováno, zejména nutností podnikat na základě licence a s tím spojených povinností, u zprostředkovatelů tomu tak doposud není. Navržená novela tedy předkládá změny spočívající ve zvýšení ochrany spotřebitele, jako je např. zákaz účtování sankcí při odstoupení od smlouvy. Další změnou je to, že vykonávat zprostředkovatelskou činnost při prodeji elektřiny a při prodeji plynu bude nově možné pouze na základě licence udělené Energetickým regulačním úřadem.

Stanovisko PI:

Obecně

Obecně lze jistě souhlasit se záměrem předkladatele v tom, že existuje zásadní zájem na posílení ochrany spotřebitele v energetice. Zde lze odkázat například na Sdělení Komise Realizace nové politiky pro spotřebitele energie (KOM (2015) 339), kde je řečeno, že *„změna dodavatele musí být jednoduchá po technické stránce, rychlá a spolehlivá. V tomto směru jsou vítány iniciativy vnitrostátních regulačních orgánů na zkrácení doby potřebné pro změnu dodavatele. Rovněž lze zvážit zrušení poplatků a pokut za změnu dodavatele, které omezují možnost volby spotřebitelů a hospodářskou soutěž jako takovou.“*

V tomto sdělení je rovněž uvedeno, že *„primární odpovědnost za ochranu spotřebitelů energie a prosazování jejich práv zůstává na členských státech.“*

Konkrétně

Daná problematika je na úrovni práva EU upravena celým souborem právních předpisů, zejména:

- Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (dále jako směrnice o ochraně spotřebitele);
- Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES a
- Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES.

Směrnice o ochraně spotřebitele v článku 9 upravuje právo spotřebitele odstoupit od smlouvy uzavřené na dálku nebo smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory, a to bez uvedení důvodu ve lhůtě 14 dnů. Tato lhůta končí po uplynutí 14 dnů v případě smluv týkajících se dodávek vody, plynu nebo elektřiny, pokud nejsou prodávány v omezeném objemu nebo ve stanoveném množství, ode dne, kdy byla smlouva uzavřena (článek 9 odst. 2 písm. c).

Dle článku 4 předmětné směrnice členské státy nesmí v rámci svého vnitrostátního práva zavádět ustanovení odchylná od ustanovení této směrnice včetně více či méně přísných ustanovení za účelem zajištění odlišné úrovně ochrany spotřebitele, pokud není v této směrnici stanoveno jinak (režim plné harmonizace).

V bodě 11 navrhované novely (nový odstavec 12 §11a energetického zákona, věta poslední) je zaváděno ustanovení: *„Je-li smlouva uzavřena distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory držitele licence, lhůta pro odstoupení od smlouvy běží ode dne poskytnutí písemného vyhotovení smlouvy zákazníkovi dle tohoto odstavce.“*

Takové ustanovení je tedy v rozporu s článkem 9 odst. 2 písm. c) směrnice o ochraně spotřebitele.

Dále v bodě 11 navrhované novely (nový odstavec 13 §11a energetického zákona) je zaváděno ustanovení: *„Držitel licence, který je smluvní stranou smlouvy o dodávce elektřiny, plynu nebo tepelné energie nebo smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu, je povinen vyhovět žádosti zákazníka v postavení spotřebitele na poskytnutí písemného vyhotovení uzavřené smlouvy nebo jeho žádosti o sdělení přesného data skončení takové smlouvy, a to v elektronické nebo listinné formě. V případě žádosti zákazníka v postavení spotřebitele o poskytnutí listinné formy je držitel licence oprávněn po předchozím poučení zákazníka žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií a s odesláním informací zákazníkovi v postavení spotřebitele.“*

Dle článku 7 směrnice o ochraně spotřebitele odst. 2 však: *„Obchodník poskytne spotřebiteli kopii podepsané smlouvy nebo potvrzení o uzavřené smlouvě v papírové podobě, nebo pokud s tím spotřebitel souhlasí, na jiném trvalém nosiči...“* Dle článku 7 odstavce 1 směrnice o ochraně spotřebitele a článku 6 odst. 1 směrnice o ochraně spotřebitele pak: *„V případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory poskytne obchodník spotřebiteli informace o době platnosti smlouvy, nebo je-li smlouva uzavřena na dobu neurčitou nebo automaticky obnovována, podmínky ukončení smlouvy v papírové podobě, nebo pokud s tím spotřebitel souhlasí, na jiném trvalém nosiči.“*

Ve světle těchto článků se jeví výše navržené ustanovení nového odstavce 13 §11a energetického zákona přinejmenším jako problematické.

Závěr:

Navržená úprava je částečně neslučitelná s právem EU.

Tento informační podklad je zpracován k uvedenému číslu sněmovního tisku a nereflektuje eventuelní pozdější pozměňovací návrhy.

Materiál byl Parlamentním institutem zpracován na základě usnesení organizačního výboru Poslanecké sněmovny č. 168, II. volební období.